

Datum	Onderwerp	Referentie	Bijlage(n)
7 juli 2020	Motie Groothuizen en Van Nispen	20/DB/04779	-

Doorkiesnummer
T 020-3010342

Geachte leden Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid,

In de door de Tweede Kamer aangenomen motie Groothuizen en Van Nispen vragen de indieners om een onderzoek naar (de wenselijkheid van) zelfonderzoek in fraudezaken. Zij zijn kritisch over het voorstel van minister Grapperhaus om advocaten in opdracht van bedrijven onderzoek te laten doen naar door die bedrijven zelf gepleegde strafbare feiten. De partijdige rol die een advocaat heeft en moet hebben voor zijn cliënt is daarbij een belangrijk zorgpunt. Dat onderzoek zou dan de basis kunnen zijn van schikkingsonderhandelingen met het OM. Het verwijt van de Kamerleden is dan ook dat dergelijke onderzoeken niet onafhankelijk zijn, omdat zij door een partijdige raadsman worden uitgevoerd. Ik geef u graag namens de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants het volgende ter overweging.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

Naar onze mening verdient het initiatief van de minister om fraudezaken zelf te laten onderzoeken steun. Binnen randvoorwaarden kan de advocaat namens de cliënt prima opdracht geven tot het doen van zelfonderzoek, al dan niet onder een afgeleid verschoningsrecht. De onafhankelijke feitenverzameling en rapportage daarover dient dan echter wel gewaarborgd te worden. Meest belangrijk daarbij is misschien wel dat het feitenonderzoek en de juridische duiding van en advisering over die feiten worden ontkoppeld.

Het feitenonderzoek zou uitsluitend door een (forensisch) accountant – al dan niet in opdracht van de advocaat van de cliënt – moeten worden uitgevoerd op grond van door het OM vastgestelde waarborgen voor dergelijke onderzoeken. Wanneer het onderzoek door een (forensisch) accountant wordt uitgevoerd dan versterkt dat niet alleen de onafhankelijkheid, maar ook de betrouwbaarheid ervan. Accountants zijn immers opgeleid en werken binnen gereguleerde kaders om onafhankelijk, onpartijdig en objectief hun werk te verrichten. Dat gebeurt steeds vaker: forensisch onderzoek naar non-conformiteit is een specialisatie voor accountants geworden. Forensisch accountants kunnen én willen fraude ontdekken. Hiervoor hanteren zij toetsbare regels die bijdragen aan betrouwbaarheid.

Een onderzoeksrapport dat vanuit een dergelijke grondhouding wordt opgesteld voldoet niet alleen aan de betrouwbaarheidsvereisten die de rechterlijke macht daarvan mag verwachten, maar is ook geschikt om een breder speelveld van belanghebbenden te bedienen, zoals aandeelhouders, verzekeraars en de controlerend accountant. Dergelijke stakeholders zullen naar verwachting geen genoegen nemen met een onderzoek dat is opgesteld door een advocaat, die tijdens de beroepsopleiding immers niet heeft geleerd om onafhankelijk feitenonderzoek te doen. De advocaat is juist opgeleid om op te treden als een partijdige belangenbehartiger. De Nederlandse Orde van Advocaten heeft partijdigheid nota bene tot een van de kernwaarden van de advocaat benoemd.

Na het onafhankelijke onderzoek door de forensisch accountant kan de advocaat als geen ander de vastgestelde feiten juridisch wegen en op basis daarvan haar cliënt adviseren. Daarmee zijn de belangen van de verdachte, diens stakeholders maar bovenal de belangen van onze rechtsstaat het meest gediend.

Van harte ben ik bereid een en ander nader aan u toe te lichten in een persoonlijk gesprek.

Met vriendelijke groet,

Marco van der Vegte
Voorzitter NBA

